

Το Ολοκαύτωμα στο Αρκάδι! [9 Νοεμβρίου 1866]

Γονική Κατηγορία: [Ιστορική Βιβλιοθήκη](#)

Κατηγορία: [Ελληνική Επανάσταση 1821 - Σύσταση Ελληνικού Κράτους](#)

Δημοσιευμένο στις Κυριακή, 09 Νοέμβριος 2014 12:00

Από τον/την Ιστοσελίδα "Περί Πατρός"

Προβολές: 53

"Βράχε θυσίας ιερέ, στα
σκόρπια απομεινάρια
ακόμη δεν ξεθώριασαν του
αίματος τ' αγνάρια"

Σε απόσταση 23 χιλιομέτρων από το Ρέθυμνο στη Βορειοδυτική πλευρά του Ψηλορείτη και σε υψόμετρο 500 μέτρων από τη θάλασσα, βρίσκεται η ιστορική Μονή Αρκαδίου, το ιερότερο σύμβολο της Κρητικής λευτεριάς. Είναι κτισμένη σε οροπέδιο, εκεί που ενώνονται οι επαρχίες Ρεθύμνης, Αμαρίου και Μυλοποτάμου. Το Τοπίο συναρπάζει, γοητεύει και ξεκουράζει κάθε προσκυνητή, το οποίο και υποδέχεται καλοσυνάτα η Μονή.

Για την ίδρυση του μοναστηριού, δεν υπάρχουν ακριβείς πληροφορίες. Η παράδοση λέει πως θεμελιώθηκε από τον Ηράκλειο και ανοικοδομήθηκε από τον Βυζαντινό αυτοκράτορα Αρκάδιο τον 5ο μ.Χ. αιώνα από τον οποίο πήρε και το όνομα του. Κατ' άλλη εκδοχή ιδρύθηκε από κάποιο Μοναχό Αρκάδιο και γι αυτό ονομάστηκε Μονή Αρκαδίου.

Ο μεγαλόπρεπος δίκλυτος Ναός είναι αφιερωμένος στη Μεταμόρφωση του Σωτήρα Χριστού και στον Άγιο Κωνσταντίνο και την Αγία Ελένη.

Τη χρονιά του 1866 το Αρκάδι θα γίνει ένας Θρύλος, μια ολοζώντανη Ιστορία, ένας φάρος άσβεστος, που θα φέγγει σε όλους τους αιώνες και θα διδάσκει τους Λαούς πόσο αξίζει, αλλά και πόσο στοιχίζει η Ελευθερία.

Διακόσια πενήντα χρόνια βρίσκονταν οι Τούρκοι στο πολύπαθο νησί της Κρήτης. Οι επαναστάσεις των Κρητικών πνίγονταν στο αίμα, όπως του 1770, 1811, 1821, 1822, 1828 και κάθε φορά η Κρήτη ντυνόταν στα μαύρα και φορούσε και μαύρο κεφαλομάντηλο. Σ' όλους αυτούς τους ιερούς αγώνες, πόθος του Κρητικού λαού ήταν η ένωση με τη μητέρα πατρίδα.

1η Μαΐου 1866

Χίλιοι Πεντακόσιοι Κρητικοί επαναστάτες συγκεντρώνονται στο ιστορικό μοναστήρι με αρχηγό τον Χατζή Μιχάλη Γιάνναρη , και αποφασίζουν να χτυπήσουν τον Τούρκο δυνάστη. Πρόεδρος της επιτροπής Ρεθύμνης , εκλέγεται ο Ηγούμενος της Μονής Χατζή Γαβριήλ Μαρινάκης, από το χωριό Μαργαρίτες Μυλοποτάμου. Ο Ισμαήλ πασάς παραγγέλνει στον ηγούμενο να διώξει την Επιτροπή γιατί αλλιώς θα καταστρέψει το μοναστήρι. Ο Γαβριήλ γνήσιος απόγονος των πολεμάρχων της Κρήτης αρνείται. Το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου ο Πασάς ξαναμηνά, να φύγει η Επιτροπή, αλλά οι αγωνιστές, γαλουχημένοι από τα νάματα του "Κρυφού σχολειού" και τραγουδώντας το τιμημένο τραγούδι "Πότε θα κάμει ξαστεριά...." περιφρονούν πάλι το βάρβαρο κατακτητή.

24 Σεπτεμβρίου 1866

Ο Συνταγματάρχης Πυροβολικού Πάνος Κορωναίος μαζί με τον ανθυπολοχαγό πεζικού Ιωάννη Δημακόπουλο απο την Βυτίνα της Αρκαδίας , αποβιβάζονται στο Μπαλί και αμέσως πηγαίνουν στο Αρκάδι για να βοηθήσουν τον αγώνα.

7 Νοεμβρίου 1866

Μέσα στο μοναστήρι βρίσκονται 964 ψυχές, 325 άνδρες από τους οποίους είναι 259 με όπλα και τα υπόλοιπα γυναικόπαιδα. Ο Μουσταφά πασάς, που στο μεταξύ έχει αντικαταστήσει τον Ισμαήλ, ξεκινά από το Ρέθυμνο με 15.000 ταχτικό στρατό και 30 κανόνια. Το πρωί της 8ης Νοεμβρίου, οι Τούρκικες ορδές βρίσκονται στο Αρκάδι και ορίζεται αρχηγός τους ο Σουλεϊμάν Βέης (γαμπρός του Μουσταφά), ενώ ο ίδιος παραμένει στο χωριό Μέση.

Οι "Ελεύθεροι Πολιορκημένοι" κάνουν το σημείο του Σταυρού και ετοιμάζονται για τον άνισο αγώνα με τους άπιστους. Ο Ηγούμενος Γαβριήλ ιερουργεί τιμώντας τους Αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ και σαν θεματοφύλακας των ιερών και οσίων της Φυλής μας , εμπυχώνει το εκκλησίασμα να αντισταθεί μέχρι θανάτου στους "σκύλους" που περιφέρονται λυσασμένοι έξω από το Άγιο Μοναστήρι. Σε λίγο ο Σουλεϊμάν Βέης καλεί από το λόφο Κορέ τους χριστιανούς να παραδοθούν. Την απάντηση όμως τη δίνουν τα τουφέκια των επαναστατών.

Το Ιερό λάβαρο της Μονής κυματίζει περήφανα μαζί με τη Γαλανόλευκη. Οι Τούρκοι μαζί με τα κανόνια τους χτυπούν αδιάκοπα τη δυτική πόρτα. Το πολύπρακτο Αρκαδικό δράμα έχει αρχίσει.

Οι γυναίκες που ήταν μέσα στο Μοναστήρι παίρνουν μέρος στον αγώνα και προσφέρουν ανεκτίμητες υπηρεσίες, "Διακόσιοι πενήντα εννιά Κρήτες επολεμούσαν γέροι, γυναίκες και παιδιά φυσέκια κουβαλούσαν....."

Οι πολιορκημένοι δεν αστοχούν με τα βόλια τους, έτσι οι Τούρκοι δεν μπαίνουν στο Αρκάδι. Η σκληρή μάχη συνεχίζεται όλη τη μέρα με πολλούς τούρκους νεκρούς. Η σκοτεινή βροχερή νύχτα που φθάνει σωπαίνει τα όπλα. Η Θέση των πολιορκημένων χειροτερεύει, γιατί οι Τούρκοι φέρνουν από το Ρέθυμνο δύο βαριά κανόνια και τα τοποθετούν στους στάβλους δίπλα στη Μονή.

Την ίδια νύχτα οι χριστιανοί στέλνουν στον Παπά Κρασιώτη, από την Κράνα Μυλοποτάμου, και τον Αδάμ Παπαδάκη από το Πίκρι Ρεθύμνου, στο Κλησίδι Αμαρίου, όπου βρισκόταν ο Πάνος Κορωναίος για να ζητήσουν βοήθεια. Το βράδυ της 8ης Νοεμβρίου η καμπάνα καλεί τους πιστούς για τελευταία φορά, στο θυσιαστήριο του Θεού και καταλαμβάνουν των αχράντων μυστηρίων.

Ξημερώνει η 9η Νοεμβρίου. Η μάχη αρχίζει με πολλή λύσσα. Τα κανόνια σφυροκοπούν την δυτική πόρτα, ασταμάτητα και τραντάζει συθέμελα το Μοναστήρι μέχρι που η πόρτα αποχωρεί. Οι άπιστοι ρίχνονται σαν τίγρεις να κατασπαράξουν το αθώο θήραμα.

"Γιουρούσι κάνει η Τουρκιά
απάνω στα τειχειά του
και μεταθέτουν τα θρονιά κι'
ανοίγουν τα κελιά του ..."

Οι τούρκοι μπαίνουν στο περίβολο της εκκλησίας και αρχίζει η γιγαντομαχία ανάμεσα στους υπερασπιστές της Λευτεριάς και στα ανθρωπόμορφα τέρατα που δεν σέβονται τίποτα ιερό στο τόπο του μοναστηριού. Ο Γαβριήλ, ο τιμημένος αυτός ρασοφόρος, συνεχιστής της δόξας και των μεγαλείων του ιερού μας κλήρου, δίνει θάρρος και με βροντερή φωνή καλεί τους Χριστιανούς, να πολεμήσουν μέχρι θανάτου, για του Χριστού την πίστη και για την ελευθερία της Πατρίδας. όσοι επιζήσουν, να τρέξουν στην μπαρουταποθήκη, στην Καστρινή πόρτα για να δώσουν φωτιά στο μπαρούτι, να καούν ζωντανοί, για να μην πιαστούν αιχμάλωτοι.

Σκηνές αλλοφροσύνης εκτυλίσσονται στο μοναστήρι. Δύσκολο πράγμα να περιγράψει κανείς τον ηρωισμό που έδειξαν οι "Ελεύθεροι Πολιορκημένοι" της Μονής Αρκαδίου. Είχαν νικήσει το θάνατο και αγωνίζονταν για τη πίστη τους, τη θρησκεία τους, την πατρίδα τους. Βραδιάζει και τα περισσότερα γυναικόπαιδα είναι συγκεντρωμένα στη Μπαρουταποθήκη. Ο Κωνσταντίνος Δημ. Γιαμπουδάκης, από το Άδελε Ρεθύμνης με τη πιστόλα στο χέρι είναι έτοιμος. Περιμένει να ευλογήσει ο Ηγούμενος, αλλά και να μαζευτούν, πολλοί τούρκοι να τους πάρει κι αυτούς ο χάρος. Ο Ηγούμενος ευλογεί και τότε ο μάρτυρας της λευτεριάς κάνει το σταυρό του και ανάφτει τη "λαμπάδα" που θα συμβολίζει αιώνια τη δόξα του Αρκαδίου.

Μια θεόρατη λάμψη φάνηκε κι ένας τεράστιος κρότος ακούστηκε. Η λάμψη αυτή θα φωτίσει από τη μια ως την άλλη της άκρη τη μαρτυρική Μεγαλόνησο, και ο Κρότος θα ξυπνήσει όλους όσους κοιμούνται ακόμη.

Το όραμα είχε συντελεστεί. Πέτρες, κορμιά, κεφάλια, βαρέλια και χώματα βρέθηκαν σ'ένα παράξενο ανακάτωμα, όπως μας λέει η λαϊκή μούσα:

"Σφαγή μεγάλη αρχινά, περίσσια φωνοκλήσι
 ετούτ' η ώρα θ'ακουστεί σ' Ανατολή και Δύση.
 Και μέσα στον αναβρασμό , που ο Χάρος εβρουχάτο
 βροντή, σεισμός εγίνηκε , κι ο κόσμος άνω - κάτω
 φωθιά, καπνός και κτήρια , κορμιά κομματιασμένα
 άντρες και γυναικόπαιδα στα νέφελα ανεβαίνουν.
 Τρόχαλος έγινε η Μονή κι' εσείστη ο Ψηλορείτης
 κι' αντιλαλούνε τα βουνά κι απ' άκρου ως άκρου η Κρήτη"

Οι Τούρκοι, που στο μεταξύ έχουν εξαγριωθεί, σφάζουν όποιο βρίσκουν μπροστά τους. Το μοναστήρι είναι γεμάτο από σκοτωμένους χριστιανούς και τούρκους. Ανεξάντλητοι οι αγώνες του Κρητικού λαού, για λευτεριά και ανεξαρτησία, πλημμυρίζουν την ιστορία του νησιού, μα πάνω απ' όλους στέκεται η μεγάλη θυσία του Αρκαδίου. Το Αρκάδι είναι ένα φαινόμενο που λάμπει και διδάσκει όχι μόνο την έκταση, αλλά και με το ύψος του μεγαλείου του.

Το Αρκάδι παρέδωσε στις νεότερες γενιές ένα ολόφωτο στεφάνι, μια δόξα κι έναν έπαινο, αλλά και ένα χρέος, βαρύ και δυσβάσταχτο: Τούτο τον ιερό τόπο, που καθαγιάστηκε με αίμα των υπερασπιστών της Μονής, να τον φυλάξομε "σαν τα μάτια μας" και να φανούμε αντάξιοι, αν χρειαστεί και γνήσιοι απόγονοι των πολεμάρχων εκείνων. Χαρακτηριστική είναι η επιγραφή που διαβάζει ο ευλαβικός προσκυνητής του Αρκαδίου στη Μπαρουταποθήκη , η οποία δείχνει περίτρανα την αδούλωτη ψυχή του Κρητικού λαού.

"Αυτή η φλόγα π' άναψε
 μέσα εδώ στη κρύπτη
 κι απάκρου σ' άκρο φώτισε
 τη δοξασμένη Κρήτη,
 ήτονε φλόγα του Θεού,
 μέσα εις την οποίαν
 Κρήτες ολοκαυτώθησαν
 για την Ελευθερίαν"

Πηγή: [Περί Πατρίδος](#)